

полностью рациональными, а рынки неэффективными. Своим развитием и охватом анализа ПФ предлагают альтернативную поведенческую концепцию⁴ каждому из базовых блоков традиционных финансов. Это служит достаточным аргументом для возможностей и потенциала бихевиористических финансов заменить неоклассическую доктрину в ее роли доминантной финансовой парадигмы.

ЛАРИСА ПІДДУБНЯК

Науковий керівник:

к.е.н., доцент Лизун М. В.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРИМУСОВОГО ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ СУДІВ ТА ІНШИХ ОРГАНІВ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄС

Вдосконалення національного законодавства, творення національної правової системи, яка б відповідала європейським стандартам, потребам захисту прав і свобод громадян, суті та природі нових соціальних і економічних відносин є одним з найактуальніших питань сьогодення. Правова держава характеризується не тільки недопущенням порушень законодавства, прав і свобод людини, а ще й створенням відповідних гарантій для відновлення цих прав. Саме державна виконавча служба, завданням якої є своєчасне, повне і неупереджене примусове виконання рішень, передбачених законом, відновлюючи порушені права та свободи, має забезпечити невідворотність майнової та іншої юридичної відповідальності несумлінних боржників у цивільному та економічному обігу.

У практиці цивільних правовідносин виникає безліч ситуацій, в ряді яких компетентне рішення приймається несудовим органом (наприклад, визнання претензійних вимог, вчинення виконавчого напису нотаріусом, рішення третейський судів тощо), коли потрібна уповноважена державна служба, яка б здійснювала примусове виконання даних рішень. Тому кожна влада, яка опікується авторитетом держави і цінує довіру власних громадян і народу країни, повинна дбати про чітке і своєчасне виконання законів, владних і інших рішень, які визначені законодавством.

Проблема примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб) на сучасному етапі набула нового змісту, адже виконавчим провадженням здійснюється правозахисна функція держави в силу здійснення при цьому остаточного захисту прав громадян і юридичних осіб, що є фактичним продовженням правозахисної функції суду. Формуючи систему принципів організації та діяльності державної виконавчої служби, необхідно зробити акцент, що виконавче провадження – це завершальна стадія судового

⁴ Визируються: концепция о “нормальном” инвесторе, неэффективных рынках, поведенческая портфельная теория и поведенческая модель оценки капитальных активов. Подробнее см. **Statman**, M. What Is Behavioral Finance? Handbook of Finance, vol. II, chapter 9, 2008, pp. 79–84.

процесу. Визначення місця та ролі органів державної виконавчої служби у системі органів державної влади, їх організаційно-правової структури є вкрай важливим.

Основні відмінності виконавчого провадження систем права у різних країнах світу полягають в організаційно-правових формах служб примусового виконання рішень та ступені контролю суду за діяльністю судових виконавців. У багатьох державах Європи судові виконавці не перебувають на державній службі. Вони є приватними особами, які мають відповідну юридичну освіту, склали спеціальні іспити та отримали ліцензію на цей вид діяльності. Контроль за їхньою роботою здійснює Міністерство юстиції та його територіальні підрозділи або регіональні (національні) палати як органи самоврядування. Зокрема, у Франції судові виконавці не є державними службовцями, вони діють на підставі державної ліцензії як приватні підприємці. Судовий виконавець має монополію на виконання судового рішення, вручення повісток, повідомлень, складення актів і протоколів, проведення публічних торгів рухомого майна. На рівні департаменту інтереси судових виконавців у суді та органах виконавчої влади представляє Департаментська палата судових виконавців, яка має дисциплінарні повноваження щодо судових виконавців певного департаменту. Виконавче провадження Італії регулюється Цивільним процесуальним кодексом, третій том якого визначає: поняття та характеристику виконавчих документів; процедури примусового відчуження майна; відчуження майна боржника, яке знаходиться у третіх осіб; порядок проведення публічних торгів та інше. У Німеччині порядок виконання рішень регламентується Цивільним процесуальним кодексом, де зазначено загальні положення виконавчого провадження, види виконавчого провадження, звернення стягнення на грошові кошти боржника та інше майно тощо [1]. Рішення виконують реєстратори того суду, на території якого провадяться виконавчі дії. Реєстратори діють на підставі спеціального сертифікату, який надає відповідне право на виконання.

Зазначимо, що у 1952 р. у Франції був утворений Міжнародний союз судових виконавців та службовців (Union International des Huissiers de Justice et Officiers Judiciaires). Це відбулося на Першому конгресі національних палат судових виконавців Франції, Італії, Бельгії, Голландії, Греції та Люксембургу. Згодом до них приєдналися Австрія, Німеччина та Польща. Зараз ця організація налічує більше 60 учасників. Міжнародний союз має статус неурядової організації, головними завданнями якого є: зміцнення професійних зв'язків між судовими виконавцями; проведення аналізу законодавства щодо статусу виконавців; обмін досвідом та документами, зосередження уваги державних органів до важливості статусу судових виконавців тощо. Міжнародний союз судових виконавців та службовців періодично проводить міжнародні конгреси, де розглядають найбільш актуальні питання виконавчого провадження. Одною з останніх ініціатив було обґрунтування необхідності введення Європейського виконавчого листа, котрий вдосконалив процедуру виконання як на території Європейського Союзу, так і в інших країнах [2].

Створення Державної виконавчої служби України (ДВС), поза всякими сумнівами, було мірою вкрай необхідною. Справедливим є твердження про те,

що виконавче провадження є однією з правозахисних функцій держави. Органами Державної виконавчої служби згідно зі ст. 3 Закону «Про Державну виконавчу службу» є [3]:

- Департамент Державної виконавчої служби Міністерства юстиції України;

- управління державної виконавчої служби Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі, до складу яких входять відділи примусового виконання рішень;

- районні, районні у містах, міські (міст обласного значення) державної виконавчої служби відповідних управлінь юстиції.

Аналізуючи численні зв'язки, що виникають між органами Міністерства юстиції України та органами ДВС, слід зауважити, що організаційно відділи ДВС виступають структурними підрозділами управлінь юстиції на місцях, але функціонально вони підпорядковані Департаменту ДВС Міністерства юстиції України.

Варто зазначити, що Департамент державної виконавчої служби утримується за рахунок державного бюджету в межах коштів, передбачених на утримання Мін'юсту, а штатний розпис і кошторис Департаменту затверджує його директор за погодженням з міністром юстиції та Міністерством фінансів України.

Аналіз чинного законодавства дозволяє виділити дві групи принципів функціонування Державної виконавчої служби:

- загальні (властиві не лише діяльності Державної виконавчої служби, але й діяльності інших органів виконавчої влади);

- спеціальні (властиві лише діяльності Державної виконавчої служби).

До загальних принципів належать: верховенство права, законності правової впорядкованості, системності, гласності, пріоритетності прав громадян, реординації, субординації, науковості, комбінування, професіоналізму і компетентності, персональної відповідальності, компетенційності, контролю, неупередженості, плановірності.

До спеціальних відносяться принципи: одноособовості прийняття рішення в конкретному виконавчому провадженні, своєчасності виконання рішень, обов'язковості вимог державного виконавця, повного виконання рішень, безпосередності виконавчої діяльності.

Характеризуючи принципи діяльності Державної виконавчої служби, необхідно виділити принцип верховенства права. У ньому втілюється забезпечення неухильного дотримання прав і свобод стягувача, боржника та інших учасників виконавчого провадження, адміністративного та судового оскарження суб'єктами виконавчого провадження рішень, дій або бездіяльності державних виконавців та інших посадових осіб Державної виконавчої служби. На запровадження цього принципу слід спрямувати роботу з формування правової свідомості учасників виконавчого провадження.

Як свідчить практика, в Україні функціонування системи суб'єктів виконавчого провадження не досить ефективне і повноцінне, це зумовлено

недостатнім досвідом правового регулювання системи суб'єктів виконавчого провадження як складової інституту адміністративного права. Цей чинник сприяв неналежному та несвоєчасному виконанню рішень судів та інших органів, що стало однією з головних причин падіння авторитету судової влади.

Таким чином, для підвищення ефективності діяльності державної виконавчої служби та виконання в Україні рішень судів, на нашу думку, необхідно розглянути можливі варіанти подальшого розвитку системи органів державної виконавчої служби, а як наслідок – системи виконання. Одним із варіантів організації та діяльності Державної виконавчої служби є її подальше вдосконалення на основі чинного законодавства із завершенням внесення змін до законодавства України з метою поліпшення діяльності державної виконавчої служби, тобто концепція, яка діє на сьогодні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гук Б. М. *Історико-правові передумови створення та розвитку Державної виконавчої служби України // Публічне право [Текст]: наук.-практ. юрид. журн. / Б. М. Гук. – 2012. – № 3 (7). – С. 205–211.*

2. Фурса С. *Проблеми виконання рішень господарських судів: нові механізми та відповідальність / С. Фурса // Право України. – 2011. – № 6. – С. 67–72.*

3. *Указ Президента України «Про затвердження Положення про Державну виконавчу службу України» від 06.04.2011 р. № 385/2011 2010 / [Електронний ресурс] : Офіційний веб-сайт ВР України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/385/2011>.*

АНДРІЙ ПІНЬ

Науковий керівник:

к.е.н., доцент Гродський С. В.

ЗОВНІШНЯ ЗАБОРГОВАНІСТЬ ЯК ФАКТОР ВИНИКНЕННЯ КРИЗ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Проблемою функціонування глобальної економічної системи є міжнародна криза заборгованості. Сьогодні міжнародне кредитування є тією всеохоплюючою сферою світової економіки, яка забезпечує акумулювання та перерозподіл всіх видів фінансових ресурсів між країнами та їх резидентами. При чому залучення кредитних коштів стало розповсюдженим явищем на всіх рівнях світового господарства. Економічна ситуація в ЄС характеризується борговим тягарем та кризою неплатоспроможності певних країн-учасниць, передусім Греції. Боргова яма окремої економіки призводить до посилення тиску на економіку всього економічного союзу, вимагаючи проведення низки відповідних заходів для підтримки рівноваги на товарному та валютному ринках, стабілізації курсу Євро та запобіганню умов для здійснення спекулятивних атак. Сполучені штати Америки продовжують впевнено